

WYTYCZNE DOTYCZĄCE OCENIANIA „JAKOŚCI JAZDY” W KONKURSACH DLA DZIECI

Celem niniejszych wytycznych jest ułatwienie zrozumienia czterech różnych kryteriów „oceny jakości jazdy”, które oceniają wspólnie sędziowie, siedzący przy literze na długiej ścianie czworoboku:

1. pozycja i dosiad jeźdźca,
2. poprawność i skuteczność pomocy,
3. precyzja wykonania,
4. ogólne wrażenie.

Wytyczne te powinny ułatwić stosowanie powyższych kryteriów w konkursach dla dzieci. Z założenia nie obejmują wszystkich elementów i nie zawierają bezwzględnych zaleceń.

Zawody dla dzieci muszą być oceniane pod kątem dosiadu jeźdźca, poprawności używania pomocy oraz precyzji i skuteczności jazdy. Jakość konia nie powinna mieć wpływu na oceny, jeśli nie widać negatywnego wpływu dosiadu jeźdźca i używanych pomocy na chody konia. Tylko w ocenie za „Ogólne wrażenie”, gdzie ocenia się ogólny obraz, jakość konia ma na nią mały wpływ.

Sędzia nie powinien wahać się przed wystawieniem bardzo wysokich ocen w poszczególnych przypadkach. Podobnie jak przy sędziowaniu koni 7-letnich, ocena za „Wartość techniczną” oraz ocena za „Jakość jazdy” mogą się różnić.

Poniżej opisano różne kryteria i możliwe pojawiające się błędy oraz zaproponowano za nie punktację. Należy pamiętać, że niektóre kryteria mogą się pokrywać lub jedno jest konsekwencją innego, np. wyraziste, płynne przejście, dokładnie w literze będzie konsekwencją zarówno - prawidłowego użycia pomocy, jak i precyzji w jeździe.

POSTAWA I DOSIAD JEŹDŹCA

Wiele opisów, głównie dotyczących dosiadu jeźdźca, zostało zaczerpniętych z amerykańskich wytycznych dla „Sędziowania w klasach ujeżdżenia w jeździectwie”.

Co oceniać?

Obraz dosiadu jeźdźca (głowa, łopatki, górna część tułowia, biodra i plecy, ramiona i ręce, nogi i pięty) oraz jego język ciała (dobra kontrola górnej części ciała, elastyczność lub usztywnienie, stabilny lub niestabilny siad) należy porównać z wymaganiami dobrego, dobrze wyważonego dosiadu. Budowa ciała jeźdźca nie powinna mieć wpływu na ocenę sędziego.

Dosiad: dobrze wyważony, naturalnie elastyczny, ułożony w centralnej/najgłębszej części siodła, płynnie amortyzujący ruchy konia.

Prawidłowa pozycja tułowia, wyprostowana i elastyczna.

Ramiona wyważone nad biodrami.

Głowa noszona pionowo nad ramionami z poziomo ustawionym podbródkiem.

Ucho, ramię, biodro, pięta w linii pionowej do podłoża.

Drobne błędy

Siedzi lekko krzywo, nieco przed / za pionem.

Lekka sztywność ramion lub pleców, zaokrąglone plecy, opuszczony podbródek.

Obniżone biodro, lekko przekrzywione .

Jedno ramię wyżej lub obrócone w kierunku przeciwnym do kierunku ruchu konia.

Dosiad fotelowy.

Poważne błędy

Każdy z powyższych błędów doprowadzony do skrajności.

Jeździec odbija się w siodle lub działa niezgodnie z ruchem konia.

Nogi: wyśrodkowane pod tułowiem, stabilne i dobrze rozciągnięte, staw kolanowy z odpowiednim kątem.

Pięty mają być najniższym punktem jeźdźca.

Udo obrócone; wewnętrzna strona łydki leży blisko i lekko na boku konia

Drobne błędy

Niespokojne łydki, zbyt mocno przesunięte do przodu lub do tyłu.

Działanie podniesioną piętą zamiast łydką.

Odstawione od konia palce stóp.

Chwilami otwarte kolano - odstawione od siodła.

Strzemiona za krótkie (ograniczone działanie łydki) lub za długie (pięta podciągnięta) Utrata strzemienia - natychmiast korygowana.

Poważne błędy

Każdy z powyższych błędów doprowadzony do skrajności.

Kolano trwale podciągnięte i odstawione od siodła lub kolano nadmiernie wyprostowane.

Zaciskanie podudzi.

Ostroga wbita w bok konia lub ciągle kopanie konia.

Utrata strzemienia nie została natychmiast skorygowana.

Ręce i ramiona

Miękkie i zamknięte dłonie, trzymane stabilnie blisko siebie z kciukiem jako najwyższym punktem, niezbyt wysoko, utrzymują stały kontakt z pyskiem konia.

Ramiona luźno opuszczone, w pionie, łokcie blisko ciała.

Prosta linia od łokcia przez dłoń do pyska konia.

Ramiona podążają za ruchem głowy i szyi konia, zachowując elastyczny Kontakt.

Drobne błędy

Ręce nieco za wysoko, za nisko, za szeroko, położona ręka, otwarte dłonie, niespokojne, nieelastyczne, chwilowa utrata kontaktu.

Łokcie zbyt wysunięte do tyłu, łokcie proste, odstawione od tułowia.

Poważne błędy

Każdy z powyższych błędów doprowadzony do skrajności.

Wieszanie się na wodzy, szarpanie lub ciągnięcie za wodze, ręce nieustannie podskakują.

Znaczna sztywność lub napięcie ramion i dłoni.

Kryteria oceny POSTAWY I DOSIADU JEŹDZCA

9 – 10 bardzo dobre lub doskonale spełnienie wszystkich kryteriów. Znakomite podstawy. Jeździec jest wyjątkowo skuteczny i w harmonii z koniem.

8 - 8,9 brak poważnego błędu dosiadu. Bardzo dobre podstawy. Jeździec może popełniać jeden z wymienionych powyżej błędów w niewielkim stopniu.

7 - 7,9: Wciąż bardzo pozytywny obraz. Jeździec może popełnić kilka drobnych błędów, ale nie utrudniają one wykonania poprawnego przejazdu i nie są szkodliwe dla konia.

6 - 6,9: jeździec ma kilka drobnych wad postawy, które mogą zepsuć ogólny obraz (np. ręce nieco za wysoko, jeździec siedzący lekko krzywo, na chwilę odstawione kolano od siodła itp.)

LUB

jeździec siedzi ogólnie poprawnie, z wyjątkiem jednego podstawowego błędu (np. zbyt częste używanie ostróg, stałe aktywizowanie konia).

5 - 5,9: kilka poważnych błędów dosiadu (np. stałe przesunięcie bioder na zewnątrz, ręce ciągle niespokojne, brak zdolności do kontrolowania pozycji nóg itp.).

i / lub jeździec działa ze szkodliwą manierą (np. twarde ręce, zbyt częste używanie ostrogi, brak zdolności do wyczucia ruchów konia, usztywnienie w siodle itp.)

<5: Brutalna jazda, bardzo twarde ręce, jeździec nieustannie ciągnie za wodze, nadmierne używanie ostróg.

POPRAWNOŚĆ I SKUTECZNOŚĆ POMOCY

Wpływ pomocy na prezentację konia wg. Skali Szkoleniowej.

Wpływ pomocy na prawidłową prezentację ruchów/chodów.

Delikatność użycie pomocy.

Niezależność dosiadu jeźdźca.

Co oceniać?

1. Zdolność jeźdźca do pozytywnego wpływania na swojego konia i poprawnego pokazania go według kryteriów Skali Szkoleniowej. W zawodach dla dzieci – inaczej niż w zawodach ujeżdżeniowych na wyższych poziomach - nacisk kładziony jest głównie na elastyczność, kontakt, wyprostowanie i równowagę (początek zebrania).

Ogólna jakość konia powinna mieć niewielkie znaczenie.

Wyjątek: za złą lub brutalną jazdę, która powoduje, że koń traci rytm, należy obniżyć ocenę.

2. Wykonywanie wymaganych ruchów z dokładnością w przejściach; przygotowanie / zakończenie ruchów; dokładność rysunków i figur.

3. Użycie pomocy (delikatne lub gwałtowne; niedostrzegalne albo bardzo widoczne; dokładne lub bez wyczucia użycie pomocy)
4. Niezależność dosiada jeźdźca
5. Wrażenie harmonijnej współpracy konia z jeźdźcem.

Drobne błędy

Kryteria *Skali Szkoleniowej* nie zawsze są utrzymywane, np.

- chwilowe usztywnienie konia,
- kontakt czasami trochę niepewny,
- potrzebne większe zaangażowanie tylnych kończyn konia,
- koń nie zawsze jest całkowicie wyprostowany itp.

Jeździec nie jest w stanie wykonać ruchów ocenianych na „dość dobrze” (7) lub lepszej,

Pomoce czasami zbyt widoczne.

Niewłaściwy rysunek, - natychmiast poprawiony.

Poważne błędy

Koń nie jest prezentowany zgodnie ze *Skalą Szkoleniową*, np.

- istotne problemy z rytmem / równowagą spowodowane nieprawidłową i / lub zbyt aktywną jazdą,
- brak elastyczności: usztywniony grzbiet,
- poważne problemy z kontaktem: z ręką, koń ciasny w szyi, nad wędzidłem, z nosem ustawionym za pionem, za niska potylicą, otwarty pysk, wystawiony język itp.
- brak impulsu: brak zaangażowania tylnych kończyn, chody są pokazywane w nieodpowiednim tempie
- bardzo krzywy, uciekający zadem
- brak możliwości pokazania zebrania - w razie potrzeby

Poważne błędy w ruchach, chodach, przejściach, ostra jazda z bardzo widocznymi pomocami. Dosiad nie jest niezależny, jeździec wisi na stałe na wodzy, Zakleszcza się w siodle. Niewłaściwy rysunek, nie od razu poprawiony.

Kryteria oceny POPRAWNOŚCI I SKUTECZNOŚCI POMOCY:

9 – 10 Prezentacja koni bardzo dobra, do doskonałej - według *Skali Szkoleniowej*, z delikatnymi, niedostrzegalnymi pomocami. Brak widocznego wysiłku jeźdźcy, wrażenie pełnej harmonii między jeźdźcą a koniem.

Potencjał konia pokazany na najwyższym poziomie.

Precyzyjne wykonanie wszystkich wymaganych ruchów, bez błędów

8 - 8,9 Skuteczny przejazd w bardzo dobrej, poprawnej formie zgodnie z kryteriami *Skali Szkoleniowej*, ale nie tak precyzyjnie jak powyżej
ORAZ

żadnych większych błędów, wrażenie dobrej współpracy jeźdźcy z koniem

7 - 7,9 Koń jest dość posłuszny i najczęściej prezentowany zgodnie ze *Skalą Szkoleniową*

- a) kilka drobnych błędów lub drobnych błędów w wykonaniu, jednak brak poważnych błędów LUB
 b) dobra prezentacja z jednym poważnym błędem (np. zły rysunek nie od razu poprawiony)
- 6 - 6.9 Koń jest posłuszny, ale wykazuje pewne braki w odniesieniu do *Skali Szkoleniowej*
 a) kilka drobnych usterek lub rozpoznawalnych błędów w wykonaniu, jednak brak poważnych błędów, LUB
 b) dość dobra prezentacja z jednym poważnym błędem (patrz wyżej) LUB
 c) niewłaściwe użycie ostróg w całym przejeździe
- 5 - 5,9 Koń nie jest prezentowany zgodnie ze *Skalą Szkoleniową*
 Kilka poważnych błędów lub opór, gdy jeździec nie znalazł sposobu na rozwiązanie problemu.
 Nadmierne użycie ostróg.
- <5 Koń jest trwale nie na pomocach
 Agresywny sposób jazdy, mający bardzo negatywny wpływ na konia i jego wyniki.
 Nadmierne użycie ostróg.

PRECYZJA WYKONANIA

Przygotowanie ruchów.

Dokładność wykonania figur.

Wykonywanie ruchów w wyznaczonych punktach.

Utrzymanie prawidłowego tempa.

Co oceniać?

1. Sposób, w jaki jeździec przygotowuje ruchy (np. łopatki wyprzedzające zad, zbieranie itp.)
2. Czy ruchy są wykonywane dokładnie (np. wielkość wolt, prawidłowe wyjeżdżanie narożników, serpentyn itp.)
3. Czy ruchy są pokazywane przy literach, na wyznaczonych liniach
4. Czy jeździec pokazuje/utrzymuje wymagane tempo (np. kłus roboczy /galop lub kłus zebrany / galop)

Drobne błędy

Niedokładny początek / koniec ruchów (np. koń nie został wcześniej wyprostowany przed narożnikiem po łopatce do wewnątrz).

Ruchy / przejścia pokazane nieco przed / za wyznaczonym punktem, niedokładnie na wymaganej linii.

Narożniki lekko ścięte, serpentyny z koniem wchodzącym zbyt głęboko w narożniki.

Koń pokazany z lekkim zgięciem zewnętrznym; lekko skrzywiony przed Narożnikami.

Tempo nie zawsze utrzymywane lub nieprawidłowe (np. kłus roboczy zamiast kłusa zebranego)

Rysunek niepoprawnie wykonany (np. półwołty lub wołty za duże / za małe)

Utrata chodu, galop nieprawidłowy, zmiana nogi w galopie - natychmiast skorygowana

Poważne błędy

Każdy z powyższych błędów doprowadzony do skrajności.

Wiele poważnych błędów w wykonywaniu ruchów, chodów, przejść; znaczny opór konia.

Utrata chodu, zły galop, zmiana nogi w galopie - nie od razu skorygowane

Kryteria oceny PRECYZJI WYKONANIA

- 9 – 10 Wszystkie ruchy, przejścia, narożniki i linie wykonane z bardzo dobrą lub doskonałą dokładnością (np. wielkość wolt, prostoliniowość przekątnych do wyznaczonych punktów względem zalecanych znaczników, liczba kroków w zwykłej zmianie
ORAZ
Wszystkie ruchy i przejścia bardzo dobrze przygotowane i zakończone
ORAZ
Utrzymywanie prawidłowego tempa przez cały czas (np. wyraźne zaznaczenie różnicy między klusem roboczym a klusem zebrany)
ORAZ
Brak błędów w wykonaniu przejazdu.
- 8 - 8.9 Wszystkie ruchy i przejścia wykonywane w wyznaczonych punktach,
ORAZ
Dobre zrozumienie jazdy w zakrętach i poprawnych liniach
ORAZ
Ruchy i przejścia dobrze przygotowane i zakończone
ORAZ
Utrzymywanie odpowiedniego tempa
ORAZ
Żadnych większych błędów, możliwe kilka drobnych błędów w wykonaniu przejazdu
- 7 - 7,9 Większość ruchów wykonywanych mniej więcej w wyznaczonych punktach
Przede wszystkim poprawne rozumienie zasad wykonywania zakrętów i poprawnych linii
Większość ruchów i przejść jest dobrze przygotowana i zakończona
właściwe tempo jest przeważnie utrzymane
Kilka drobnych problemów technicznych z wykonaniem
LUB
Ogólnie bardzo precyzyjna jazda, ale z jednym poważnym błędem w wykonaniu - natychmiast poprawionym.
- 6 - 6.9 Kilka podstawowych problemów technicznych uniemożliwiających poprawne zaprezentowanie konia w sposób więcej niż tylko zadowalający pod względem precyzji.
- 5 - 5.9 Niektóre problemy techniczne w jeździe uniemożliwiają pokazanie precyzyjnie wykonanego, harmonijnego przejazdu
- <5 Wiele poważnych błędów w szkodliwy sposób wpływających na wykonanie programu (np. koń zmienia tempo, brak stępa w zwykłych zmianach nogi, nie pracuje obiema tylnymi kończynami w zwrotach, brak stania podczas ukłonu i / lub usztywnienie czy opór konia mające bardzo negatywny wpływ na wykonanie.

OGÓLNE WRAŻENIE:

Harmonia prezentacji.
Poprawność chodów.
Umiejętność pozytywnej prezentacji konia.

Co oceniać?

1. Lekkość i łatwość prezentacji, wolnej od jakichkolwiek napięć i poważnych podstawowych lub technicznych błędów, a także harmonijne partnerstwo między jeźdźcem i koniem
2. Ta ocena zawiera również poprawność chodów. Jeśli jeździec wywiera negatywny wpływ na chody, powodując, że koń np. w chodach bocznych pokazuje trwale niezrównoważony kłus lub nieczysty rytm w galopie, prezentacja nie może uzyskać wysokiej oceny za ogólne wrażenie, natomiast bardzo dobra poprawność chodów, elastyczny koń może pozytywnie wpłynąć na ocenę.
3. Czy jeździec jest w stanie prezentować swojego konia z najlepszej strony, co wymaga wysokiego stopnia umiejętności jeździeckich.

Drobne błędy

Drobne wady któregokolwiek z wyżej wymienionych kryteriów: dosiady, poprawności i skuteczności pomocy oraz precyzji wykonania.

Drobne błędy techniczne, momenty usztywnienia.

Stęp nie zawsze z wyraźnym czterotaktowym rytmem, kłus nie zawsze w pełni zrównoważony, galop lekko niezrównoważony lub nieczysty w rytmie.

Jeździec nie jest jeszcze w stanie zaprezentować wszystkich mocnych stron swojego konia.

Poważne błędy

Istotne problemy w którymkolwiek z wyżej wymienionych kryteriów: dosiady, poprawności i skuteczności pomocy oraz precyzji wykonania.

Wiele błędów technicznych, spore usztywnienie.

Stęp mało aktywny, kłus nieregularny na obie strony, galop zbyt niezrównoważony lub nieczysty, bardzo trudny do kontroli.

Jeździec ma negatywny wpływ na chody i ruchy konia.

Kryteria oceny WRAŻENIE OGÓLNE

- 9 – 10 bardzo dobre lub doskonałe we wszystkich wyżej wymienionych kryteriach, bardzo dobre lub doskonałe zrozumienie i współpraca jeźdźca z koniem, bezbłędna prezentacja, koń pracował najlepiej jak potrafił.
- 8 - 8,9 Spełnianie wszystkich wymaganych kryteriów w bardzo dobry / dobry sposób, bardzo dobra / dobra współpraca między jeźdźcą a koniem, bardzo poprawna prezentacja, koń pokazany bardzo blisko jego najwyższych możliwości.
- 7 - 7,9 Dobra współpraca jeźdźca z koniem, drobne problemy techniczne.
- 6 - 6,9 Kilka podstawowych problemów i błędów technicznych; jeździec nie jest w stanie przedstawić swojego konia lepiej niż tylko w zadowalający sposób.

- 5 - 5,9 Kilka problemów we wszystkich wymienionych powyżej kryteriach.
Wiele podstawowych i technicznych błędów i / lub niewielki opór konia.
Prezentacji brakuje harmonii.
- <5 Wiele istotnych problemów we wszystkich wymienionych powyżej kryteriach.
Wiele poważnych błędów i / lub opór. Jeździec wywiera negatywny wpływ na konia. Poprzez to prezentacji brakuje harmonii.